

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I AGa 47/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Grzegorz Polak

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2021 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. w K.

o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 18 czerwca 2019 r. sygn. akt IX GC 585/18

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 810 zł (osiemset dziesięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I AGa 47/20

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w K. z dnia 27 kwietnia 2018 r. nr (...) nr (...), nr(...) i nr(...) oraz zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu podał, że w dniu 8 marca 2017 r. doszło do Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników zwołanego przez kuratora. Powód dążył do odtworzenia ostatniego składu Rady Nadzorczej, zgodnie z uzgodnionym przed laty ładem korporacyjnym, który J. F. i jego rodzina nagminnie naruszali, traktując Spółkę jako biznes rodzinny, przy prowadzeniu którego nie muszą się liczyć ze zdaniem innych, nawet drugiego większościowego wspólnika. Podał, że w sprawie sygn. akt(...) Sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia o ustalenie poprzez m.in. zakazanie wykonywania przez J. F. prawa głosu ze spornych 228 udziałów. W konsekwencji na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 8 marca 2017r. J. F., dysponował jedynie 446 głosami i nie mógł samodzielnie przeforsować

swoich kandydatur. Zgromadzenie Wspólników przywróciło na wakujące miejsca M. S. i Ł. S. . J. F. jednak zaskarżył postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia i odzyskał kontrolę nad spornymi udziałami. Zwrócił się on do Sądu rejestrowego o rozszerzenie uprawnień kuratora w celu zobowiązania go do ponownego zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w celu odwołania powoda z Rady Nadzorczej i uzupełnienia jej składu, ażeby powołać Zarząd. Sąd oddalił ten wniosek, jednak stwierdził, że powyższe uprawnienie mieści się w kompetencjach kuratora wynikających z art.42 k.c., wobec czego zobligował go do ponownego zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, by doprowadzić do wyłonienia władz Spółki. Doszło do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 27 kwietnia 2018r., które podjęło wskazane w przedmiotowym pozwie zaskarżone uchwały. Uchwałami tymi, odwołano z Rady Nadzorczej powoda, a ponadto jego syna, chociaż przy wcześniejszym wyborze jego kandydatura nie spotkała się ze sprzeciwem J. F.. Na wakujące miejsca głosami J. F. powołano adwokat K. S.. W opinii powoda ponowne zwołanie przez kuratora Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w celu zmiany składu Rady Nadzorczej nie tylko nie mieściło się w jego kompetencjach, ale było również sprzeczne z art. 42 k.c. , szczególnie w brzmieniu po nowelizacji, która weszła w życie 15 marca 2018 r. Zdaniem powoda regulacja ta nie obejmuje sytuacji, gdy w spółce występuje organ w pełnym składzie i jedynie konflikt wewnątrz tego organu prowadzi do paraliżu jego pracy. Przepis art. 42 k.c. nie pozwala – zdaniem powoda - na podejmowanie przez kuratora działań zmierzających do uprzedniego odwołania członków organu w celu ich zastąpienia nowymi. Niezależnie od powyższego powód wskazał, że gdyby Sąd nie doszukał się w zaskarżonych uchwałach sprzeczności z prawem, to zważywszy że naruszają one dobre obyczaje i godzą w interesy Spółki oraz krzywdzą wspólnika (powoda), zasadnym jawi się ich uchylenie, a przynajmniej uchylenie uchwały o odwołaniu Ł. S. oraz uchwały o powołaniu w to miejsce mec. K. S.. Taka ingerencja przywróci – zdaniem powoda - skład Rady Nadzorczej, który będzie oddawał chociaż w części rozkład udziałów w Spółce, a przez to zapewni ład korporacyjny. Zapewnienie Radzie Nadzorczej reprezentatywnego składu jest tym bardziej pożądane, że wciąż zawisły jest spór o 228 udziałów przypisanych J. F., które jeśli okażą się być własnością powoda, odbiorą J. F. możliwość samodzielnego decydowania o losach Spółki.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w K. wniosła o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego. Podniosła , że powodu braku Zarządu Spółki nie można było zwołać Zgromadzenia Wspólników, a wspólnik Spółki nie mógł uzyskać upoważnienia do zwołania takiego zgromadzenia gdyż Spółka nie miała Zarządu. W tej sytuacji postanowienie Sądu z 19 marca 2018 roku wzywające kuratora do podjęcia dalszych czynności zmierzających do powołania organu uprawnionego do reprezentacji Spółki było jedynym wyjściem pozwalającym uniknąć likwidacji Spółki. W wyniku przeprowadzenia wyborów do rady nadzorczej w oparciu o istniejący układ sił głosów wspólników, wynikający z przysługującej im liczby udziałów, doszło do n realizacji normy określonej w przepisie art. 42 § 1 k.c., zgodnie z którą przed podjęciem decyzji o likwidacji spółki, należy podjąć działania w kierunku powołania organów spółki. Zdaniem pozwanej Sąd rejestrowy słusznie uznał, że w kompetencji kuratora jest ponowne zwołanie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, na którym dojdzie do zmian w składzie Rady Nadzorczej, a następnie wyboru Zarządu Spółki, co też się stało i uchroniło Spółkę od likwidacji.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2019 roku sygn. akt IX GC 585/18 Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił roszczenie główne i ewentualne.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 czerwca 2016 r. doszło do wygaśnięcia mandatu R. F. jedyne go członka zarządu pozwanej Spółki. Wobec faktu, że wygasły także mandaty dwóch członków rady Nadzorczej M. i Ł. S., Spółka nie była zdolna do uzupełnienia braków w zarządzie. Dlatego też postanowieniem Sądu Rejonowego dla K. w K., Wydział XI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 23 listopada 2016 r., powołany został dla spółki kurator w osobie K. T.. Kurator ten zwołał w dniu 8 marca 2017 r. nadzwyczajne zgromadzenie wspólników, którego przedmiotem było uzupełnienie składu rady nadzorczej do wymaganej liczby 4 osób. Na zgromadzenie to przybył pełnomocnik S. H. (1), jednego ze wspólników posiadającego 1 udział w kapitale zakładowym spółki (...), który przedstawił postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 marca 2017 r. wydane w sprawie (...) o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie nieważności czynności prawnej

przed wszczęciem postępowania. Z postanowienia tego wynikał m.in. zakaz wykonywania przez J. F. prawa głosu z 228 udziałów w spółce (...), które nabył od M. S. na podstawie umowy z dnia 7 lutego 2012 r.

J. F. łącznie przysługiwało 674 udziały w spółce (...), co odpowiadało 52,49% w jej kapitale zakładowym. M. S. przysługiwało 561 udziałów, co odpowiadało 43,69% w kapitale zakładowym spółki. Na skutek wydanego zakazu wykonywania prawa głosu z 228 udziałów przez J. F., zmienił się układ sił głosów na zgromadzeniu wspólników w dniu 8 marca 2017 r., w ten sposób, że większość uprawnionych do głosowania udziałów przysługiwała M. S.. M. S. dysponując wówczas większością głosów, głosując na siebie był w stanie doprowadzić do podjęcia tej uchwały, pomimo głosowania przeciwko niej przez J. F.. Wobec uzupełnienia wakatów w składzie rady nadzorczej, kurator odstąpił od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie powołania K. S. na członka rady nadzorczej. J. F. zgłosił do protokołu sprzeciw w stosunku do uchwały o powołaniu M. S. na członka rady nadzorczej, a następnie wniósł do Sądu Okręgowego w Krakowie pozew o stwierdzenie nieważności tej uchwały. Jednocześnie J. F. zaskarżył postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia do Sądu Apelacyjnego w K., który zmienił orzeczenie i oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia. W uzasadnieniu postanowienia o uchyleniu zabezpieczenia Sąd Apelacyjny w K. wskazał, że przedstawione przez J. F. dokumenty podważają ocenę uprawdopodobnienia istnienia podstawy faktycznej i prawnej zgłoszonego przez S. H. (1) roszczenia.

Ustalony na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki w dniu 8 marca 2017 roku skład Rady Nadzorczej nie był w stanie wybrać Zarządu Spółki. Powód pomimo posiadania mniej niż 50 % udziałów w Spółce doprowadził do kontrolowania dwóch miejsc w czteroosobowej Radzie Nadzorczej, dzięki czemu skutecznie blokował wszelkie próby wyboru Zarządu. Ponadto w dniu 28 kwietnia 2017 roku złożył, wraz z synem Ł. S., na ręce kuratora K. T. rezygnację z funkcji w Radzie Nadzorczej. Powyżsi wnieśli do kuratora pismem z dnia 28 kwietnia 2017 r. o zwołanie przez niego Zgromadzenia Wspólników Spółki, na którym miano odwołać pozostałych członków Rady Nadzorczej (J. F. i G. S.) i powołać nowy skład Rady. W treści pisma zwrócili oni uwagę, że „ponowne zwołanie przez kuratora Spółki Zgromadzenia Wspólników leży w zakresie jego kompetencji, skoro inicjatywa ta zmierza do powołania organu, który następnie wyłoni Zarząd Spółki, co wszak powinno być pierwszoplanowym celem kuratora”.

J. F. skierował do Sądu Rejonowego dla K. w K. Wydział XI Gospodarczy wniosek o upoważnienie go do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, na którym mógłby dokonać niezbędnych zmian w składzie Rady Nadzorczej. Ponadto wniósł o poszerzenie uprawnień kuratora poprzez zobowiązanie go do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki. Na skutek tego wniosku Sąd Rejonowy dla K. w K. Wydział XI Gospodarczy wydał postanowienie z dnia 19 marca 2018 r., sygn. akt(...)

Sprawa o upoważnienie J. F. do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników została zawieszona postanowieniem Sądu Rejonowego dla K. Wydział XI Gospodarczy w K. z 9 marca 2018 r., sygn. akt (...). Jako uzasadnienie zawieszenia postępowania Sąd wskazał brak zarządu Spółki.

Z powodu braku Zarządu Spółki nie można było zwołać Zgromadzenia Wspólników, a wspólnik Spółki nie mógł uzyskać upoważnienia do zwołania takiego zgromadzenia albowiem Spółka nie miała Zarządu. Rozwiązaniem tej sytuacji było wydanie postanowienia z dnia 19 marca 2018 roku wzywającego kuratora do podjęcia dalszych czynności zmierzających do powołania organu uprawnionego do reprezentacji Spółki było jedynym wyjściem pozwalającym uniknąć likwidacji Spółki.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że zanim J. F. stał się wspólnikiem spółki, spółka (...) regularnie przynosiła straty, w roku 2012 strata wyniosła 444 301,96 złotych. Na koniec 2012 r. kapitały własne w spółce zostały uszczuplone do poziomu 84 843,86 złotych, podczas gdy kapitał zakładowy spółki wynosił 642 000 złotych. Kolejny taki rok ze stratą nawet znacznie niższą niż w roku 2012 musiałby skutkować ogłoszeniem upadłości spółki. Pod koniec 2012 r. doszło do zmian w zarządzie spółki. Od roku 2013 w spółce została zatrudniona siostra J. F., W. F.. Od momentu zaangażowania się rodziny J. F. w pracę spółki diametralnie zmieniły się jej wyniki finansowe. Spółka była w stanie odrobić straty oraz pospłacać zaległe zobowiązania. Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. Wydział IX Gospodarczy, sygn. akt(...), uchylił uchwałę nr (...) zgromadzenia wspólników spółki (...) spółki z o. o. w K. z dnia 8

marca 2017 r., w sprawie wyboru M. S. na członka rady nadzorczej spółki. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy podniósł, że zaskarżona uchwała była sprzeczna z dobrymi obyczajami takimi jak zasada uczciwości i lojalności w relacjach między wspólnikami i miała na celu pokrzywdzenie powoda (J. F.). Jako przyczyny takiego stanowiska Sąd Okręgowy podał, że jego zdaniem sposób procedowania na zgromadzeniu wspólników i podjęcie zaskarżonej uchwały było nieetyczne i nieuczciwe. Sąd Okręgowy wskazał, że jego zdaniem to M. S. poprzez podjęcie szeregu czynności i uzyskanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia chciał uzyskać większy wpływ na spółkę niż wynikałoby to z ilości posiadanych udziałów. Fakt, że w postępowaniu tym pozwana Spółka uznała powództwo nie ma żadnego znaczenia dla oceny ważności tego wyroku i treści jego uzasadnienia. Sąd w uzasadnieniu wyroku wyjaśnił dlaczego, pomimo uznania powództwa, oddalił pozew o uznanie zaskarżonej uchwały za nieważną, a co do uznania roszczenia ewentualnego o uchylenie uchwały uznał, że nie ma podstaw do podważenia uznania powództwa.

Sąd Okręgowy stwierdził, powód zaskarżył cztery uchwały wspólników pozwanej spółki. Powodowi, który zgłosił na zgromadzeniu wspólników przeciwko zaskarżonym uchwałom, przysługiwała legitymacja do wytoczenia powództwa na podstawie art. 250 pkt 2 k.s.h. Powództwo zostało wytoczone ponadto we właściwym terminie.

Sąd Okręgowy uznał, że we wskazanym stanie faktycznym powództwo (tak główne jak i ewentualne) nie było jednak zasadne. Wskazał, że konieczność zwołania przez kuratora Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 27 kwietnia 2018r., którego przedmiotem było przeprowadzenie ponownych wyborów do rady nadzorczej, była podyktowana przede wszystkim dokonana w dniu 28 kwietnia 2017 r. rezygnacją powoda i Ł. S. z funkcji członków rady nadzorczej. Sąd zwrócił uwagę, że stosownie do przepisu art. 42 § 2 kodeksu cywilnego, do czasu powołania organu uprawnionego do reprezentowania i prowadzenia spraw osoby prawnej, albo ustanowienia likwidatora, kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu. Sąd pierwszej instancji podzielił stanowisko strony pozwanej, zgodnie z którym w zakresie określonym przez sąd rejestrowy kurator pełnił w pozwanej spółce rolę zarządu, tj. organu uprawnionego do reprezentowania i prowadzenia jej spraw. Uprawnienie kuratora do reprezentowania spółki nie ograniczało się tylko do reprezentacji czynnej, ale także i do reprezentacji biernej. Ani w przepisie art. 42 § 2 k.c. ani w orzeczeniu sądu rejestrowego reprezentacja bierna w sprawach wynikających z zaświadczenia sądu nie została bowiem wyłączona z kompetencji kuratora. Sąd rejestrowy powołał kuratora do podjęcia czynności zmierzających do powołania zarządu pozwanej spółki. Ponieważ organem uprawnionym do powołania zarządu w pozwanej spółce jest rada nadzorcza, kurator w pierwszej kolejności podjął działania w celu uzupełnienia składu tego organu. Skoro wynikające z orzeczenia sądu rejestrowego kompetencje kuratora obejmowały czynności dotyczące składu członków rady nadzorczej, to niewątpliwie kurator był w tym zakresie uprawniony do reprezentowania spółki. Zatem kurator był uprawniony do przyjęcia oświadczeń powoda i Ł. S. o rezygnacji z funkcji członka rady nadzorczej. Oświadczenia o ich rezygnacji zostały więc skutecznie złożone na ręce podmiotu posiadającego na mocy ustawy i orzeczenia sądu rejestrowego uprawnienia do reprezentowania pozwanej spółki. Z tego powodu, kurator powinien był na nowo podjąć działania zmierzające do uzupełnienia składu rady nadzorczej. Potwierdził to zresztą sąd rejestrowy, który nakazał kuratorowi ponowne zwołanie zgromadzenia wspólników pozwanej spółki.

Zdaniem Sądu wobec skutecznego złożenia przez powoda oraz Ł. S. rezygnacji z członkostwa w radzie nadzorczej, uchwały o ich odwołaniu nie mają większego znaczenia prawnego. Niemniej jednak uchwały te zostały podjęte przez wspólników Spółki w celu ucięcia ewentualnych, dalszych dywagacji, co do tego, czy powód oraz jego syn, nadal są członkami rady nadzorczej.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że powyższą kwestię częściowo rozstrzygnął również wyrokiem z dnia 9 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. Wydział IX Gospodarczy, sygn. akt (...), który uchylił uchwałę nr (...) zgromadzenia wspólników spółki (...) spółki z o.o. w K. z dnia 8 marca 2017 r., w sprawie wyboru M. S. na członka rady nadzorczej spółki.

Sąd Okręgowy wskazał, że analiza treści przepisu art. 42 § 2 k.c., wyznaczającego zakres uprawnień kuratora prowadzi do oceny, że w pierwszej kolejności powinny być podejmowane działania zmierzające do powołania organów osoby prawnej. Dopiero, gdy te działania nie przyniosą rezultatu, należy rozważyć potrzebę jej likwidacji. Jakkolwiek kurator przeprowadził czynności zmierzające do powołania zarządu polegające na zwołaniu zgromadzenia wspólników, które

miało miejsce w dniu 8 marca 2017 r. oraz zwołał dwa posiedzenia rady nadzorczej, jednak nie doszło do wyboru Zarządu Spółki. Rada Nadzorcza Spółki (...) w jej kształcie sprzed 27 kwietnia 2018 r., nie była w stanie powołać zarządu. Na skutek okoliczności związanych z udzielonym, a następnie uchylonym zabezpieczeniem roszczenia S. H. (1), wynik dalszych czynności, a w szczególności rezultat zgromadzenia wspólników z dnia 8 marca 2017 r. został wypaczony. Powyższe jednoznacznie potwierdza wyrok z dnia 9 stycznia 2019 r., w sprawie do sygn. akt(...). Sąd w tamtej sprawie podzielił stanowisko strony pozwanej, zgodnie z którym oczekiwanie wspólnika większościowego, pracowników spółki oraz ich wierzycieli, aby przed podjęciem decyzji o likwidacji spółki, ponownie przeprowadzić wybory w oparciu o rzeczywisty zakres przysługujących wspólnikom uprawnień był w pełni uzasadniony. Dopiero po przeprowadzeniu wyborów do rady nadzorczej w oparciu o istniejący układ sił głosów wspólników, wynikający z przysługującej im liczby udziałów doszło do wypełnienia normy określonej w przepisie art. 42 § 1 k.c., zgodnie z którą przed podjęciem decyzji o likwidacji spółki, należy podjąć działania w kierunku powołania organów spółki. Wobec tego Sąd rejestrowy słusznie uznał, że w kompetencji kuratora jest ponowne zwołanie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, na którym dojdzie do zmian w składzie Rady Nadzorczej, a następnie wyboru Zarządu Spółki, co też się stało i uchroniło Spółkę od likwidacji.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie było też podstaw do uchylenia uchwał. Przywołując treść art. 249 § 1 k.s.h. stwierdził, że uchwały nie są sprzeczne z ustawą a ponadto nie są sprzeczne z umową spółki lub z dobrymi obyczajami, jak również nie godzą w interesy spółki oraz nie mają na celu pokrzywdzenie powoda. Sąd uznał, że „zdominowanie” spółki przez większościowego wspólnika jest naturalnym stanem rzeczy wynikającym z posiadanych przez niego udziałów. Kapitałowy charakter spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przejawia się właśnie w tym, że o wielkości wpływu na podejmowane w spółce decyzje ma właśnie wielkość zaangażowania kapitałowego. Istota spółki kapitałowej polega właśnie na tym, że decyzje na zgromadzeniu wspólników mogą być podejmowane zwykłą większością głosów odpowiadających większości kapitału.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach Sad powołał art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia tj.

a) art. 69§1 k.p.c. polegające na nieustanowieniu kuratora dla pozwanej spółki do jej reprezentowania w niniejszym postępowaniu, pomimo, że w razie uwzględnienia powództwa głównego jej reprezentacja przez W. K. okazałaby się wadliwa i skutkująca nieważnością postępowania,

b) art. 324 §1 k.p.c. oraz art. 328§2 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku z pominięciem narady , w szczególności bez rzetelnej i dogłębnej analizy materiału dowodowego , co skutkowałoby m.in. zmianą argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w stosunku do ustnych motywów rozstrzygnięcia;

2. sprzeczność ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez przyjęcie jakoby:

a) M. S. i Ł. S. złożyli oświadczenie o rezygnacji z funkcji członków Rady Nadzorczej w piśmie do kuratora Spółki z 28 kwietnia 2017r., podczas gdy w piśmie tym jedynie powoływali się na oświadczenia o rezygnacji, złożone na posiedzeniu Rady Nadzorczej 27 kwietnia 2017r.,

b) oświadczenia M. S. i Ł. S. o rezygnacji z funkcji członków Rady Nadzorczej, złożone na posiedzeniu Rady Nadzorczej 27 kwietnia 2017r., zostały skierowane do kuratora Spółki, podczas gdy ich adresatem było Zgromadzenie Wspólników, o ile w ogóle przyjąć, że były to oświadczenia woli skierowane na zewnątrz, a nie mieszczące się w ramach obrad Rady Nadzorczej;

3. o niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, a mianowicie:

a) reakcji kuratora Spółki na powołane wyżej pismo z 28 kwietnia 2017r., a zwłaszcza znaczenia pisma z 7 czerwca 2017r., w którym poddał w wątpliwość skuteczność rezygnacji z funkcji członków Rady Nadzorczej, w szczególności wobec faktu, że – jak odnotował – do Spółki nie wpłynęło oświadczenie w tym przedmiocie,

b) reakcji kuratora Spółki na pismo M. S. i Ł. S. z dnia 13 czerwca 2017r. o cofnięciu rezygnacji z funkcji członków Rady Nadzorczej, a zwłaszcza tego, że po otrzymaniu tego pisma traktował M. S. i Ł. S. jak członków Rady Nadzorczej aż do ich odwołania z tych funkcji;

4) sprzeczność ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez przyjęcie, jakoby zarówno kurator Spółki, jak i Sąd, który go powołał, a także inne osoby zaangażowane w sprawie, podejmując kroki w celu zwołania na 27 kwietnia 2018r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, jak również czynności na tym Zgromadzeniu, kierowały się przeświadczeniem, że rezygnacja M. S. i Ł. S. z funkcji członków Rady Nadzorczej odniosła skutek i w jej wyniku Rada Nadzorcza stała się ponownie organem kadłubowym, podczas gdy w owym czasie wszyscy byli przeświadczeni, że Rada Nadzorcza ma kompletny skład, aczkolwiek niezdolny do wyłonienia Zarządu z powodu skonfliktowania jej członków,

5) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art.61§1 k.c. w zw. z art.205§2 k.s.h. oraz art.42§2 k.c., polegającą na uznaniu, że złożone przez M. S. i Ł. S. oświadczenia o rezygnacji z funkcji członków Rady Nadzorczej odniosły skutek z chwilą powzięcia o nich wiedzy przez kuratora Spółki, a przy tym nie zostały skutecznie odwołane pismem z 13 czerwca 2017r., pomimo że ów kurator nie był adresatem ich oświadczeń, nie był też uprawniony do ich odbioru w imieniu Spółki, a nawet gdyby był, to bez sprzeciwu przyjął do wiadomości odwołanie rezygnacji i procedował, podobnie jak inne osoby zaangażowane w niniejszej sprawie, w dalszym ciągu traktując M. S. i Ł. S. jak członków Rady Nadzorczej.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie powództwa poprzez stwierdzenie nieważności Uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki z 27 kwietnia 2018r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w obu instancjach, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych.

Ponowił także wniosek o ustanowienie kuratora.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, kwestionując zasadność zarzutów apelacji i podnosząc skuteczność złożenia oświadczeń o rezygnacji z członkostwa w zarządzie.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności zauważa, że zgodnie z art. 201 §1 ksh w zw. z art. 204 §1 ksh zarząd reprezentuje spółkę z o.o. Prawo członka zarządu do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania dotyczy co do zasady także wszystkich czynności sądowych. Regulację szczególną dotyczącą zasad reprezentacji spółki w procesie zawiera art. 253§1 i 2 ksh. Przepis art. 253§1 ksh stanowi, że w sporze dotyczącym stwierdzenia nieważności uchwały wspólników pozwaną spółkę reprezentuje zarząd, jeżeli na mocy uchwały wspólników nie został ustanowiony w tym celu pełnomocnik. Taki pełnomocnik nie został ustanowiony, co oznacza podstawy do reprezentacji spółki przez zarząd w niniejszym, procesie. Natomiast konieczność ustanowienia kuratora spółki następuje wówczas, jeżeli zarząd nie może działać za spółkę, a brak jest uchwały wspólników o ustanowieniu pełnomocnika. Norma ta ma także zastosowanie do likwidatorów (art. 280 ksh). Sytuacje, w których zarząd (odpowiednio likwidator) nie może reprezentować spółki reguluje art. 210§1 ksh. Zarząd nie może więc działać za spółkę w sytuacji sporu pomiędzy spółką a członkiem jej zarządu. Takie ograniczenie prawa reprezentacji spółki przez członków zarządu stanowi wyjątek i nie może być przedmiotem wykładni rozszerzającej, a źródłem ograniczeń musi być wyraźny przepis ustawy, umowa spółki lub uchwała wspólników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r. II CSK 294/17). Sama treść art. 210 ksh w zestawieniu z art. 253§1 ksh i art. 250pkt 1 i 2 ksh wskazuje więc, że ustawodawca nie wyłączył uprawnień zarządu do reprezentacji spółki w sytuacji sporu pomiędzy jednym ze wspólników (który nie jest członkiem zarządu) a spółką. W okolicznościach sprawy nie wykazano, aby ustawa, umowa spółki albo uchwała wspólników przewidywała takie ograniczenia. Okoliczność, że członkowie zarządu są zainteresowani oddaleniem

powództwa nie oznacza wyłączenia ich od reprezentacji tym bardziej, że uchwała nie dotyczyła odpowiedzialności tych osób. Powoływanie się przez powoda na ewentualne skutki orzeczenia w przedmiotowej sprawie są bez znaczenia w sytuacji, gdy uchwały wspólników spółki z o.o. to czynności wzruszalne. Możliwość powołania się na ten skutek aktualizuje się więc dopiero z chwilą wydania prawomocnego wyroku stwierdzającego sprzeczność uchwały z ustawą lub w wypadku jej uchylecia. Brak takiego orzeczenia oznacza, że uchwała o powołaniu zarządu musi być respektowana zarówno w stosunkach między wspólnikami, jak i przez osoby trzecie, a także wykonywana przez zarząd (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r. III CZP 13/13 OSNC 2014/3/23). Przepis art. 69§1 k.p.c. nie został więc naruszony i nie może więc być mowy o nieważności o jakiej mowa w art. 379 pkt 2 k.p.c.

Nieadekwatnie skarżący powołuje się na brak narady Sądu pierwszej instancji nad orzeczeniem. Narada to zgodnie z językiem polski uzgadnianie poglądów w jakiejś sprawie przez większą liczbę osób. W sytuacji składu jednoosobowego narada musi być natomiast utożsamiona jedynie z wyrobieniem sobie przez ten jednoosobowy skład poglądu na sprawę. Jeżeli zaś skład Sądu dysponował już od dnia 4 czerwca 2019r. załącznikami pisma z dnia 29 maja 2019r., a stanowisko powoda wyrażone na rozprawie w dniu 18 czerwca 2019r. nie zawierało istotnego novum, to oczywiście jest, że sama rozprawa i jej przebieg nie mogła mieć istotnego znaczenia dla wyrobienia sobie przez jednoosobowy skład poglądu na treść rozstrzygnięcia. Powoływanie się więc na zbyt krótki czas narady nie jest adekwatne.

Trzeba też zwrócić uwagę, że wyrobienie sobie a nawet wyrażenie poglądów sądu na sprawę przed wydaniem wyroku, w aktualnym stanie prawnym nie stanowi naruszenia zasad procesowych (art. 49§2 k.p.c.). Sposób zaś wyrażenia motywów nie ma wpływu na treść uzasadnienia (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r. sygn. akt II CSK 596/14 niepubl.). Tym bardziej wyrażenie tych motywów przez Sąd nie mogło mieć wpływu na sposób rozstrzygnięcia (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2014 r. I PK 311/13I PK 311/13). Nawet więc jeżeli nie omówiono w motywach ustnych szczegółowo kwestii oświadczenia o rezygnacji z funkcji członka zarządu, to nie mogło to przełożyć się na wynik sprawy.

Tu jednak należy także podkreślić, że Sąd Okręgowy jednocześnie uznawał, iż kwestia oświadczenia o rezygnacji z członkostwa w Radzie nie ma istotnego znaczenia, a to wobec tego, że wyrokiem z dnia 9 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. Wydział IX Gospodarczy, sygn. akt (...), uchylił uchwałę nr (...) zgromadzenia wspólników spółki (...) spółki z o.o. w K. z dnia 8 marca 2017 r., w sprawie wyboru M. S. na członka Rady Nadzorczej spółki.

Pozostałe zarzuty apelacji mimo ich częściowej zasadności (o czym poniżej) nie mogły wpłynąć na zmianę rozstrzygnięcia.

Sąd drugiej instancji uznaje ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego za własne, nieco odmiennie jednak ustalając skuteczność oświadczeń o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej. Nadto Sąd Apelacyjny powołuje się na znany mu urzędowo fakt, iż tutaj Sąd wyrokiem z dnia 8 czerwca 2021r. sygn. akt (...) oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 3 października 2019r. sygn. akt (...) oddalającego powództwo S. H. (2) o ustalenie nieważności zawartej pomiędzy M. S. a J. F. umowy z dnia 7 lutego 2012r., której przedmiotem była sprzedaż 228 udziałów w spółce Przedsiębiorstwo (...)sp/ z o.o. w K.. Prawomocność rozstrzygnięcia w tym przedmiocie czyni bezprzedmiotowymi te zarzuty apelacji, które podnosiły, że uchylenie zabezpieczenia w sprawie z powództwa S. H. (1) o ustalenie nie przesądza sporu o możliwość wykonywania przez J. F. praw korporacyjnych wynikających z nabycia tych akcji. Skutki przeniesienia udziałów a rzecz J. F. bowiem wystąpiły skoro umowa została uznana za ważną. Nie ma więc żadnych podstaw do marginalizowania wpływu J. F. na możliwość podejmowania uchwał i powołania organów w pozwanej spółce, wynikającą z kapitałowego udziału tego wspólnika.

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r.o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw do postępowań przed sądem rejestrowym wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy tj przed 15 marca 2018r. zastosowanie miały przepisy dotychczasowe. Sąd rejestrowy mógł jednak określić zakres uprawnień kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 kc, stosując ten przepis w brzmieniu znowelizowanym. Wezwanie kuratora zawarte w punkcie 2 postanowienia z dnia 19 marca 2018r. (k12) stanowiło określenie zakresu uprawnień a więc stanowiło odpowiednie upoważnienie kuratora do podjęcia czynności

zmierzających do powołania organów. Niezależnie więc od prawidłowości oceny Sądu Rejestrowego czy zachodzi potrzeba rozszerzenia uprawnień kuratora, trzeba przyjąć, że punkt 2 postanowienia z dnia 19 marca 2018r. stanowił zaświadczenie o zakresie tych uprawnień. Tu trzeba jednocześnie podkreślić, że z uzasadnienia projektu nowelizacji ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r, VIII kadencja, druk sejm. nr 2067, wynika, że nowelizacja zmierzająca do rozszerzenia zakresu kompetencji kuratora miała także przeciwdziałać sytuacji, w której po stronie członków organu uprawnionego/zobowiązanego do powołania lub wyboru zarządu brak jest woli jego powołania.

Nie podziela więc Sąd Apelacyjny zarzutów kwestionujących podstawę działania kuratora przy zwołaniu zgromadzenia i to niezależnie od skuteczności oświadczeń o rezygnacji z członkostwa w radzie nadzorczej.

Co do tej ostatniej kwestii Sąd Apelacyjny uznaje, że pismo z dnia 28 kwietnia 2017r. stanowi jednoznacznie wyrażoną na zewnątrz, wolę M. S. i Ł. S. o rezygnacji z członkostwa w radzie nadzorczej. To jaki organ wymienieni uznawali wówczas za uprawniony do przyjęcia oświadczenia nie ma istotnego znaczenia. Decydujące jest natomiast czy uprawniony do reprezentacji spółki organ mógł zapoznać się z treścią oświadczenia (art. 61§1 k.c.). W dacie sporządzenia pisma z dnia 28 kwietnia 2017 roku kurator jednak jeszcze nie mógł być uznany za reprezentanta spółki. Cofnięcie (a więc odwołanie) oświadczenia o rezygnacji nastąpiło w dniu 13 czerwca 2017r., a więc dotarło do K. T. zanim doszło do określenia uprawnień kuratora w postanowieniu z dnia 19 marca 2018r z uwzględnieniem treści nowelizacji (art. 61§1 zdanie drugie k.c.). Jak jednak wyżej wskazano kurator zwołując zgromadzenie działał w ramach upoważnienia dokonanego przez Sąd Rejestrowy, stąd nie ma podstaw do kwestionowania prawidłowości zwołania tego zgromadzenia. K. T. był osobą uprawnioną do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia w rozumieniu art. 232 k.s.h. Wbrew stanowisku powoda wynik Nadzwyczajnego Zgromadzenia z dnia 8 marca 2017 r. nie uchylił podstaw działania kuratora. Trzeba bowiem podkreślić, że w dacie zgromadzenia z dnia 27 kwietnia 2018r. zarząd nie był powołany a czteroosobowy skład rady nie był w pełni obsadzony. Zwrócić bowiem trzeba także uwagę, że jak wynika z uzasadnienia wyroku tut. Sądu z dnia 22 lipca 2021r. sygn.. akt (...), wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 09 stycznia 2019 r. uchylający uchwałę nr (...)z dnia 08 marca 2017r. o wyborze M. S. na członka Rady Nadzorczej pozwanej spółki jest prawomocny. Wyrok taki wywołał skutki ex tunc. Niewątpliwie więc w dniu 27 kwietnia 2018r. istniała konieczność uzupełnienia tak składu zarządu jak i składu Rady Nadzorczej. Zgromadzenie w dniu 27 kwietnia 2018r. było zdolne do podejmowania uchwał i nie ma żadnych podstaw do kwestionowania legalności zarówno sposobu zwoływania i obradowania zgromadzenia, trybu podejmowania uchwał jak i treści uchwał, a w konsekwencji nie ma podstaw do kwestionowania ważności ich podjęcia. Uchwała nr(...)o odwołaniu M. S. z Rady Nadzorczej jakkolwiek ważna okazała się natomiast zbędna wobec uchylenia uchwały o powołaniu M. S. na członka tej Rady. Nie daje to jednak podstawy do oceny, że była ona sprzeczna z umową spółki jak też do oceny, że fakt jej podjęcia godzi w dobre obyczaje w interesy spółki lub, że ma ona na celu pokrzywdzenie współnika. Postępowania prowadzone z udziałem stron wykazało, że to powód nie przestrzega uczciwości "kupieckiej". Sam za fakt że, J. F. wykonywał na Zgromadzeniu swe uprawnienia odpowiednio do swego zaangażowania kapitałowego w spółce nie jest wystarczający do uznania, że wykorzystanie praw przez większościowego współnika nastąpiło w celu niegodziwym. Nie zostało wykazane by J. F. naruszał podstawowe zasady współdziałania ze współnikiem mniejszościowym lub nadużywał przy podejmowania uchwał pozycji współnika większościowego. Trzeba też podkreślić, że stan w którym Rada Nadzorcza nie jest zdolna do podejmowania uchwał i wykonywania swoich obowiązków sam w sobie godzi w interes spółki. Wybór więc członków Rady w sposób umożliwiający działanie nie może być uznany sam w sobie za sprzeczny z tym interesem. Na marginesie należy zauważyć, że uchylenie uchwały o powołaniu powoda na członka Rady Nadzorczej podważa interes powoda w kwestionowaniu uchwały o jego odwołaniu z tego członkostwa. Wyrok bowiem w tym zakresie nie wpływa ani na prawa powoda jako współnika ani tym bardziej na jego sytuację jako członka Rady Nadzorczej.

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako niezasadną w oparciu o art. 385 k.p.c. zw. z art. 15zsz1ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020.1842 t.j.) oraz w zw. z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 maja 2021r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2021.109).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. oraz przy zastosowaniu § 8 ust. 1 pkt 22 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r. poz. 265).

SSA Sławomir Jamróg